

НЕЩАТА ОТВЪТРЕ

Milen Chiptchanov. (2016). *Médiation pédagogique par ordinateur dans l'apprentissage des langues étrangères (travail individuel et contrôle)*. Saarbrücken: Éditions Universitaires Européennes

Анелия Бръмбарова
Нов български университет

Несъмнено огромното и непрекъснато увеличаващо се количество информация, глобализацията и желанието за разширяване на личния кръгзор и познания, както и достъпната възможност за постигане на тази цел и издигането на индивида на по-високо равнище оказаха решаващо влияние върху развитието на учебния процес. Неотменно беше въвеждането на нови технологии в сферата на образованието, които да допълнят съществуващите до момента форми, методи и принципи на преподаване на чужди езици. Преминавайки през познатите ни аудио-лингвален, аудио-визуален, сугестопедичен и т.н. метод, дойде времето на комуникативния, комплексно-интегралния и др., в помощ на които се заложи прилагането на разнообразни технически средства в процеса на обучение. Днес не можем да си представим ефективното чуждоезиково обучение без микрокомпютърната техника, до такава степен бързо и решително се наложи тя в ежедневието ни.

За съжаление, оставени почти сами на себе си, преподавателите по чужд език се стараят да достигнат някакво ниво на компетентност със собствени сили и задължително, но уви, и задълго техните опити преминават през етапите на неорганизираност, недоосъзнаване на възможностите на компютъра и интернет, обръкване, неподготвеност и в последна сметка – стихийност, които далеч не ги приближават до стандарта на приложение на информационните и комуникационните технологии в чуждоезиковото обучение.

Иначе казано, пътят от вън навътре се оказва дълъг и непродуктивен.

Какво може да се направи? Как да им се помогне? Отговори на тези въпроси намираме в книгата “*Médiation pédagogique par ordinateur dans l'apprentissage des langues étrangères (travail individuel et contrôle)*” на Милен Шипчанов.

Както самият автор казва, „Не е достатъчно само да използваме новите технологии, но също така е нужно да ги разбираме, да познаваме връзките помежду им и да възприемаме различните контексти, в които те могат да се представят. Развивайки виртуалната култура, ние променяме всичко, което се отнася до отношението ни с познанието и всекидневния ни живот. Ние сме принудени да бъдем по-комуникативни, следователно по-ефикасни във валоризацията на културата си и да контролираме негативните и ненужните влияния върху самоличността си. За да се развиваме и да развиваме нашата култура, ние се нуждаем от инструментите на новите и комуникационните технологии“.

В книгата си М. Шипчанов ни дава възможност да се запознаем с „нещата отвътре“, т.е. след като дефинира предимствата на електронните технологии от методическа гледна точка, той търси – и намира – начините за изясняване на принципите при подготовката и прилагането им в чуждоезиковото обучение, както и на умелото им и уместно съчетаване с традиционните технически учебни средства с цел повишаване качеството на обучението и разнообразяване и обогатяване на учебния процес.

Какво всъщност е медиацията – с този термин авторът насочва вниманието към педагогическата роля на компютъра като „втори медиатор, действащ заедно и/или самостоятелно с първия медиатор, а именно преподавателя“. Той застъпва мнението, че не бива да се преувеличава и идеализира ролята на новите технологии като едва ли не единствен и решаващ фактор в обучението. Неговото убеждение е, че те неминуемо следва да се съчетаят с класическите форми на обучение. Тази си позиция М. Шипчанов убедително отстоява, решавайки последователно поставените задачи, а именно – да се обобщи опитът и да се изготвят изисквания за създаване и изследване на компютърни програми за нуждите на чуждоезиковото обучение на възрастни, да се създадат конкретни компютърни програми за обучение и контрол. Тези програми, както и други специализирани програмни пакети, да се експериментират в реални учебни условия, да се анализират резултатите от наблюденията на експеримента, изследванията на ефекта от прилагането им и да се направят конкретни педагогически заключения, да се създаде корпус от тестови задачи за изработване на обективни тестове по езика цел (френски) на базата на конкретна методическа система (Panorama), да се създаде методика за приложението на компютърната техника в ЧЕО съвместно с други ТСО.

Крайната цел на изследването е да се предоставят на преподавателя или учителя по чужд език методика и средства за самостоятелна подготовка на педагогически материали за електронни ТСО и за прилагането им както в

процеса на обучение, така и за самостоятелната работа на обучаваните, включително и за дистанционно обучение.

Какъв път е изминал авторът и достигнал ли е своята цел?

И тук аз ще тръгна от вън навътре.

Безспорно целта му е достигната, след като такова реномирано издателство като Editions Universitaires Européennes е одобрило и издало труда му на един от основните европейски езици, като по този начин е дало възможност на много широк кръг от читатели да се запознаят с него и да ползват резултатите от изследванията му. Което означава, че трудът на М. Шипчанов е оценен по достойнство не само в България, а е интересен и полезен за всички, които се занимават с чуждоезиково обучение.

В книгата си М. Шипчанов ни въвежда последователно и търпеливо, с много ясни и точни дефиниции и обяснения, исторически и речникови справки, анализи на използваните в чуждоезиковото обучение компютърни програми, описание на проведения теренен експеримент и отчитане на резултатите от него, както и коректно интерпретиране на мненията на участниците в анкетите и заключенията, които е направил от тях.

Особено ценна за преподавателите е четвърта глава, в която авторът дава насоки за практически разработки и моделиране на програмното осигуряване на учебния процес. Той отграничава хронологично три етапа на прилагането на компютри в ЧЕО и проследява развитието на възможностите на персоналните компютри до наши дни.

М. Шипчанов излага подробно принципите при изработването на учебни материали за компютризирано чуждоезиково обучение, като ги класира първоначално в три групи – принципи на предварителната подготовка; принципи на конкретното разработване на програмата; принципи за изследване на ефективността на продукта, а по-късно разширява и обогатява етапите на концепцията на програмен продукт за ЧЕО, както следва – 1. Предварителна подготовка (макроравнище); 2. Дидактико-педагогическа подготовка (мезоравнище); 3. Практическо реализиране на програмата (микроравнище); 4. Постпродукция – приложение, валидиране и оценка.

Разглеждайки компютъра като инструмент в чуждоезиковото обучение, авторът засяга проблемите на текстообработката и възможностите, които предоставя за постигането на по-добри резултати в учебния процес, запознава читателите си с конкордансърите и тяхното приложение, споменава за значението на четенето, говори за интегрирането на хипертекста в ЧЕО. Всички тези теоретични постановки са илюстрирани с обучителен модул за чуждоезиково обучение по френски език, като са описани подробно стъпките по създаването му, придружени с графични изображения.

Накрая на книгата авторът предоставя набор от интерактивни упражнения, които се базират на граматическата прогресия на учебника “Panorama 1”

(A1 – A2), като целта е да се даде допълнителна възможност за упражняване и усвояване на граматиката. Моделът е ценен и с това, че може да послужи и за база при съставянето на бъдещи учебници или курсове по езика, при което авторите да предвидят и въвеждане на втори медиатор в ученето на езика.

На практика, М. Шипчанов доказва, че при наличие на желание и определени познания мотивираният преподавател може да разнообрази и реструктурира дейността си, като от първостепенен агент, източник на познание се превърне в настойник и партньор чрез прехвърляне на част от медиацията върху ИКТ.

Книгата на М.Шипчанов “*Médiation pédagogique...*” е за нас, колеги! Да се възползваме от нея!

THE INSIDE THINGS

✉ **Dr. Anelia Brambarova, Assoc. Prof.**

Romanist and Germanic Department

New Bulgarian University

Sofia, Bulgaria

E-mail: brambarova@yahoo.fr